

Politidirektoratet
Postboks 8051 Dep.
0031 Oslo

Deres referanse:
[xxx]

Vår referanse:
2013.523.008

Sted, dato:
Oslo, 09.09.2013

Høringsuttalelse – NOU 2013:9 «Ett politi – rustet til å møte fremtidens utfordringer»

Vi viser til e-post fra Politidirektoratet sendt 03.07.2013 med vedlagt høringsbrev fra Justis- og beredskapsdepartementet (JD) av 21.06.2013.

Nasjonalt ID-senter har gjennomgått utredningen og sett nærmere på utvalgets forslag og anbefalinger. Våre kommentarer vil i all hovedsak knytte seg til anbefalinger og forslag som berører, eller på andre måter vil kunne ha betydning for Nasjonalt ID-senter og våre oppgaver innen identitetsarbeidet.

Organisering av politidistriktene

Vi slutter oss til utvalgets anbefaling om en geografisk organisering av politiet i seks politidistrikter fordi en slik organisering vil i større grad enn nå, kunne bidra til å etablere gode og kompetente fagmiljøer for identitetsarbeidet. For Nasjonalt ID-senter vil færre enheter forenkle organiseringen av kompetansehevende tiltak på dette fagfeltet og gjøre samarbeid og kommunikasjon mer effektivt, både internt i politiet og mellom politiet og de øvrige aktørene på identitetsfeltet. Færre enheter gjør det også lettere å utarbeide, samt sikre forståelsen og etterlevelsen av felles rutiner og retningslinjer. Videre ser vi at det vil muliggjøre enklere tilgang til nødvendig teknisk utstyr, noe som er svært viktig i identitetsarbeidet.

Organisering av Nasjonalt ID-senter til Kripas

I kapittel 6 om struktur og organisering, underpunkt 6.2.3 og i kapittel 12 (utdypende) om struktur og organisering underpunkt 12.7.2, anbefaler utvalget at det bør utredes endringer og reorganisering av særorganstrukturen, der også nasjonale bistandsfunksjoner inngår. Herunder foreslår utvalget at Nasjonalt ID-senter bør vurderes lagt inn i Kripas for å utnytte felles kompetanse og kapasitet, særlig på identifisering, dokumentundersøkelser, laboratoriekapasitet og internasjonalt samarbeid.

Sett bort fra en kort henvisning til et ønske om å utnytte felles kompetanse og kapasitet på identifisering, dokumentundersøkelser, laboratoriekapasitet og internasjonalt samarbeid, er utvalgets forslag om å legge Nasjonalt ID-senter til Kripas ikke nærmere begrunnet.

Nasjonalt ID-senter ser argumentene om en synergieffekt ved å slå sammen dokumentgranskningsmiljøene og felles bruk av det investerte laboratorieutstyret. Vi mener likevel at disse argumentene ikke oppveier de negative effektene og konsekvensene en organisering av Nasjonalt ID-senter til Kripas vil medføre.

Vi viser til at Nasjonalt ID-senter ble opprettet for å bidra til å høyne kvaliteten, kompetansen, informasjonsutvekslingen og metodeutviklingen innen identitetsarbeidet i politiet og

utlendingsforvaltningen. Målet var å styrke arbeidet med å avklare identiteten til utlendinger som kommer eller oppholder seg i Norge.

Som et ledd i dette har senteret etablert et dokumentlaboratorium med et ekspertmiljø, har utdannet dokumentgranskere og deltar i utvikling av nasjonale og internasjonale referansedatabaser. Senteret bidrar også i arbeidet med å utvikle nye metoder og verktøy for ID-fastsettelse i samarbeid med andre fagmiljøer og tar også del i internasjonale nettverk der senteret kan dele med seg og hente kunnskap og erfaringer.

Identitetsarbeidet innen utlendingsfeltet er imidlertid stort og komplekst, og det er mange ulike aktører i samfunnet som jobber med identitetsfastsettelse i en eller annen form. Det som er spesielt med Nasjonalt ID-senter i så måte er at senteret består av fagpersoner og hospitanter som samlet sett har kompetanse og erfaring fra nær sagt alle de øvrige aktørenes identitetsarbeid. Gjennom internt tverrfaglig samarbeid, både på tvers av seksjonene og på tvers av kompetanseområder, har senteret en enestående mulighet til å styrke koordineringen og samhandlingen mellom de ulike aktørene, dele kunnskap og bidra med produkter og leveranser til nytte for øvrige aktører. Vi viser blant annet til senterets kompetansehevende tiltak i form av skreddersydde opplæringsprogrammer herunder e-læring, en felles fagportal, landspesifikke analyser, rapporter, utredninger og dokumentundersøkelser.

Nasjonalt ID-senter har således et bredere nedslagsfelt og flere andre oppgaver på fagfeltet enn det Kripos tradisjonelt har på dette området. Vi viser her spesielt til senterets koordinerende og samlende rolle i den helhetlige identitetsforvaltningen, hvor også andre aktører utenfor utlendingsforvaltningen er viktigere bidragsyttere. Utvalget nevner ikke noe om hvorvidt alle senterets nåværende oppgaver er tenkt ivarettatt av Kripos eventuelt om, i så fall hvem, disse oppgavene er tenkt overført til.

Vi mener i den anledning at det vil være uheldig om Nasjonalt ID-senters oppgaver og rolle splittes opp og legges til flere aktører. For å få en nødvendig og tilfredsstillende utvikling innen faget er det nødvendig med en faglig uavhengig koordinerende instans, som kan bidra til tverrfaglig samarbeid og kommunikasjon på fagfeltet mellom politiet, utlendingsforvaltningen og øvrige aktører som arbeider med identitetsspørsmål. Dette vil ikke være mulig dersom Nasjonalt ID-senters oppgaver i dag splittes opp.

Under enhver omstendighet mener vi at skillet mellom forvaltningssak og kriminal/straffesak vil kunne vanskeliggjøre tverrfaglig samarbeid, bistand og kommunikasjon på fagfeltet mellom politiet og utlendingsforvaltningen. Det vil også medføre en betydelig risiko for at straffesaker og politioppgaver prioriteres på bekostning av Nasjonalt ID-senters langt bredere oppgaver rettet mot utlendingsforvaltningen og andre aktører med behov for bistand. Dersom forslaget om at politiets oppgaver knyttet til utlendingsforvaltningen flyttes ut av politiet tas til følge, vil det ytterligere forsterke disse negative konsekvensene.

Vi er redd for at det mer helhetlige identitetsarbeidet da vil bli redusert til utelukkende identifisering, dokumentundersøkelser og spørsmål om laboratoriekapasitet, noe vi mener både politi, utlendingsmyndigheter og samfunnet for øvrig vil tape på.

Evaluering av Nasjonalt ID-senter

Konsultentselskapet Price Waterhouse Coopers (PWC) har på oppdrag fra JD evaluert Nasjonalt ID-senter i to faser. Den første fasen som ble gjennomført i 2012, fokuserte på eierstyring; organisering og virksomhetsintern styring, samt roller, samarbeid og grenseflater. I 2013 ble den andre fasen gjennomført. Den fokuserte på i hvilken grad Nasjonalt ID-senter har realisert målene som er satt for senteret, å identifisere utviklingspotensial og gi anbefalinger for senterets videre utvikling.

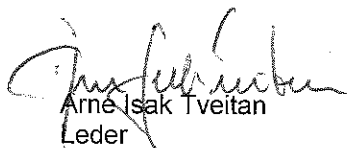
Evalueringsarbeidet har vært omfattende og grundig. Rapportens del 2 har JD nylig sendt på høring.

Evalueringsrapporten legger fram fire ulike mulige alternativer å organisere Nasjonalt ID-senter på; som et selvstendig forvaltningsorgan under POD (dagens situasjon), under Kripos, under PU eller som et selvstendig forvaltningsorgan under JD. I rapporten foretas det en grundig vurdering av ulempene og fordelene ved de ulike alternativene. Denne vurderingen støtter klart Nasjonalt ID-senters egne argumenter ovenfor mot å legge senteret inn i Kripos. Vurderingen oppsummeres i en anbefaling om at det synes mest hensiktsmessig å organisere Nasjonalt ID-senter som en egen enhet under JD, fremfor noen av de øvrige alternativene.

Nasjonalt ID-senter er enig i rapportens vurderinger og faglige anbefaling om en fremtidig organisering direkte under JD. Det vil tydeliggjøre Nasjonalt ID-senters rolle og øke legitimiteten som et nasjonalt faglig serviceorgan for fagmiljøene innen ID-området samt være en pådriver for en enhetlig ID-forvaltning for utlendingsforvaltningen, politiet og andre brukergrupper.

Ved en reorganisering av politiets særorganstruktur, herunder Nasjonalt ID-senter, mener Nasjonalt ID-senter at det må legges avgjørende vekt på denne evalueringens vurderinger og anbefalinger for senterets videre funksjon og utvikling.

Med vennlig hilsen

Arne Isak Tveitan
Leder

Zybeline Beck
Seksjonssjef

Saksbehandlers:

Anette Forsberg Tangnes
anette.tangnes@nidsenter.no
+47 41665607